

Finavia Oyj:n esitys eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle
2025

17.10.2024

Finavian verkostoliiketoiminnan johtaja Jani Jolkkonen

Finavia-konsernin avainluvut

Luvut 2023 (2022)

Liikevaihto

360

milj. euroa
(298)

Liiketulos

-23,8

milj. euroa
(-52,3)

Konsernin
henkilöstö

2 534

(2 539)

Lento-
yhteyksiä

145

kohteeseen
(130)

Investoinnit

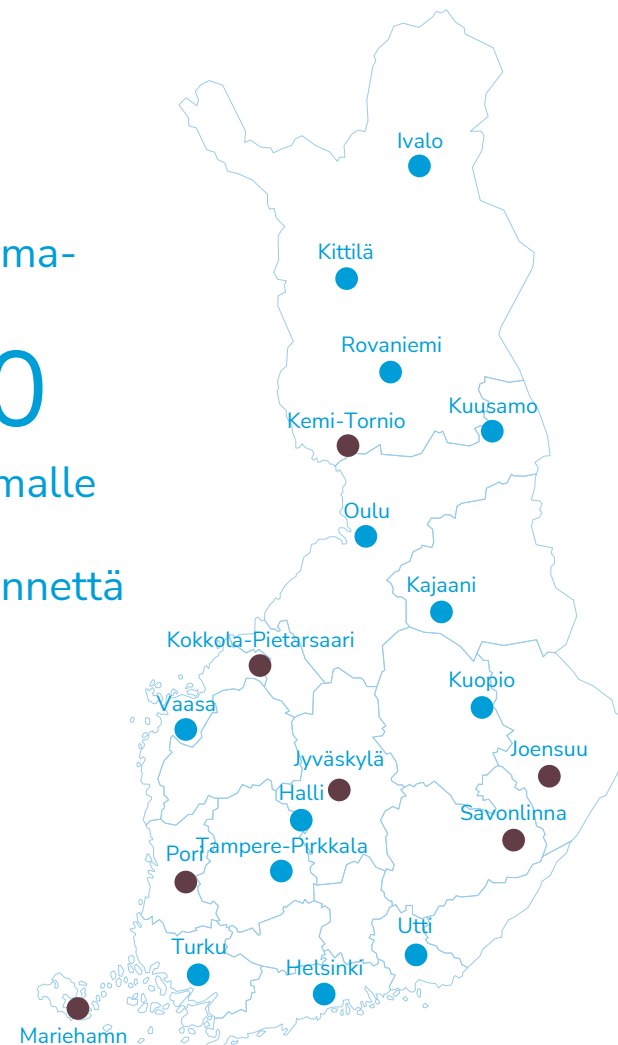
53

milj. euroa
(106)

Lentoasema-
verkosto:

7/20

lentoasemalle
tuettua
lentoliikennettä

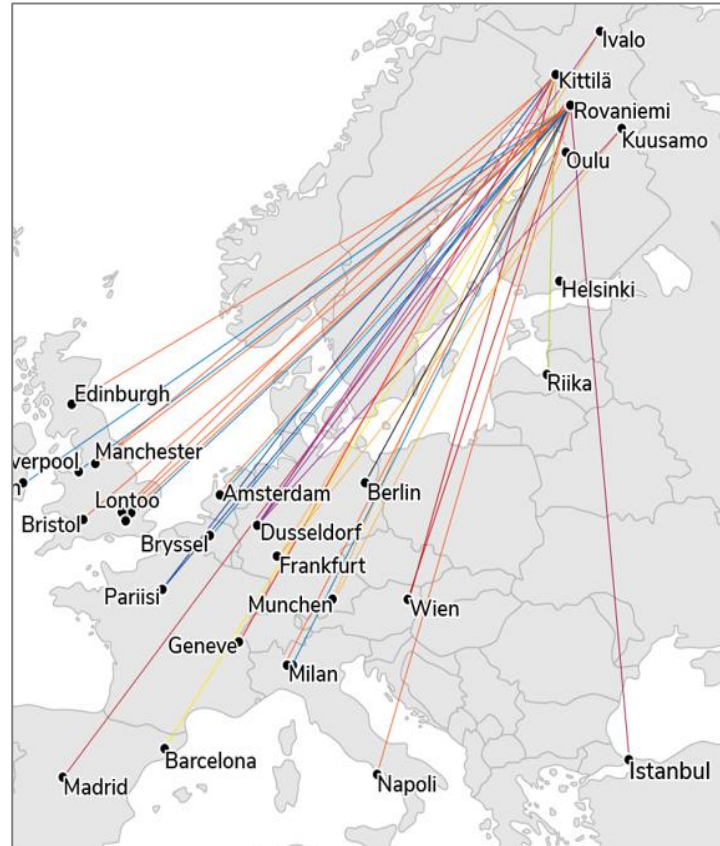

Ajankohtaista Suomen lentoliikenteestä

Ilmailun kaksoiskriisi: Liikenteen kehittyminen koronaa edeltävälle tasolle vie arvion mukaan vuosia

- Koronan jälkeen matkustajamäärien palautuminen Suomeen on Euroopan hitainta
- Venäjän ilmatilan sulkua vaikuttaa Aasian vaihtomatkustajaliikenteeseen merkittävästi
- Suomen asema Aasian vaihtoliikenteessä vaarassa

Suomen kansanvälinen saavutettavuus rakentuu pääosin lentoyhteyksien varaan: erit. Lapin matkailu kasvaa

Kotimaan saavutettavuutta tulisi parantaa asiakaslähtöisillä matkaketjuilla

VR GROUP

FINNAIR

FINAVIA

Mielipide | Lukijan mielipide

Uuden hallituksen on parannettava Suomen saavutettavuutta

Matkustajia palvelee parhaiten kokonaisuus, jossa matkustaminen on saumatonta ja vaihdot liikennevälineistä toiseen ovat sujuvia.

HELSINGIN SANOMAT

Finnair, Finavia ja VR Group ovat yhteisesti toivoneet hallituksen parantavan Suomen sisäistä saavutettavuutta ja yhteyksiä. Tavoitteena sujuvat matkaketjut, joilla matkustaminen on saumatonta ja kustannuksiltaan sekä päästöiltään kilpailukykyistä.

FINAVIA

Suomen lentoliikenne kasvaa Eurooppaa hitaammin – kasvu keskittyy matkailuvetoisille lentoasemille

H1/2024 pääkohdat:

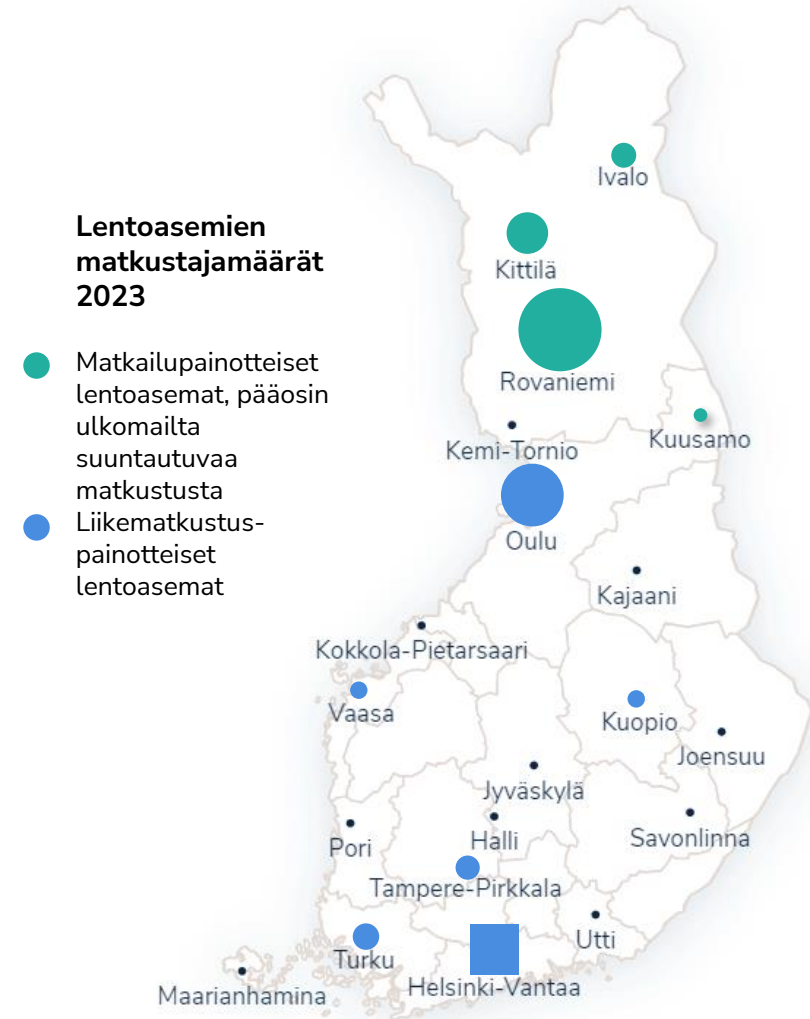
- Finavian lentoasemilla oli reitti- ja tilauslentojen matkustajia yhteensä 9,4 miljoonaa (9,0), joista 7,4 miljoonaa (7,0) matkusti kansainvälisillä lennoilla. Kotimaanlentojen matkustajamäärä säilyi samana 2,0 miljoonaa (2,0).
- **Liiketulos oli edelleen tappiollinen** -5,1 miljoonaa euroa (-15,1). Tappioon vaikuttavat erityisesti voimakkaasti tappiolliset pienemmät alueelliset lentoasemat, joiden matkustajamäärät ovat vähäiset.
- Koronaa edeltävänä aikana Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajaperusteisilla tuotoilla pystyttiin rahoittamaan alueellisten 19 lentoaseman toimintaa, mikä tämänhetkisillä matkustajamäärillä ei ole mahdollista.

Muutokset matkustajatottumuksissa näkyvät katsauskaudella:

- Katsauskaudella näkyy voimakkaasti lentoliikenteen eriytyminen: Matkustajamäärät vaihtelevat huomattavasti eri kuukausien ja eri lentoasemien välillä.
- **Lentoliikenteen kasvun ajurina on erityisesti matkailu**, kun puolestaan liikematkustuksen osuus on vähentynyt verrattuna koronaa edeltäneeseen aikaan
- Yhtiö arvioi, että työmatkalentämisen vähenemiseen on vaikuttanut merkittävästi etätyöskentelyn ja -neuvottelujen yleistymisen lisäksi taloustilanne ja organisaatioiden tiukentuneet matkustuspolitiikat.

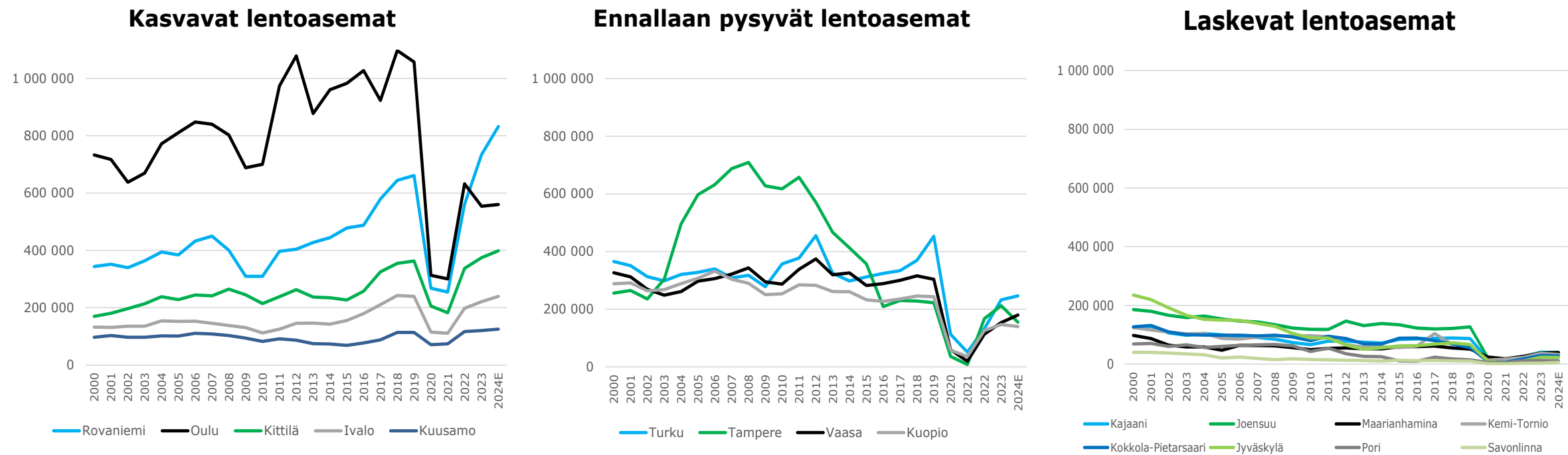
Finavian lentoasemat ja asiakastarpeiden kehitys

- Lapin matkailu kasvaa voimakkaasti
 - Rovaniemestä tuli vuonna 2023 Suomen toiseksi suurin lentoasema matkustajamäärällä mitattuna
- Kotimaan liikematkustuksessa suurimmat lentoasemat ovat Oulu, Vaasa ja Kuopio
 - Tampereella ja Turussa pääosin kansainvälistä liikennettä Finnairin lopetettua lennot niille
 - Ostoliikennelentoasemien matkustajat pääasiassa liikematkustajia, mutta matkustajamäärät vähäisiä
- Mikä on kotimaan liikematkustuksen uusi normaali?
 - Vuonna 2023 kotimaan liikematkustus oli rajusti jäljessä vuotta 2019, keskeisillä lentoasemilla jopa puolittunut
 - **Liikematkustuksen näkökulmasta on kriittistä varmistaa hyvät yhteydet keskeisiltä lentoasemilta, investoida niiden kehitykseen ja lisätä matkaketjuilla asiakkaille matka-ajan, kustannusten ja päästöjen suhteen kilpailukykyisiä vaihtoehtoja**

Pienten lentoasemien matkustajamäärien kehitys on ollut laskevalla trendillä jo pitkään

Verkostolentoasemien matkustajamäärät 2000-2024E:

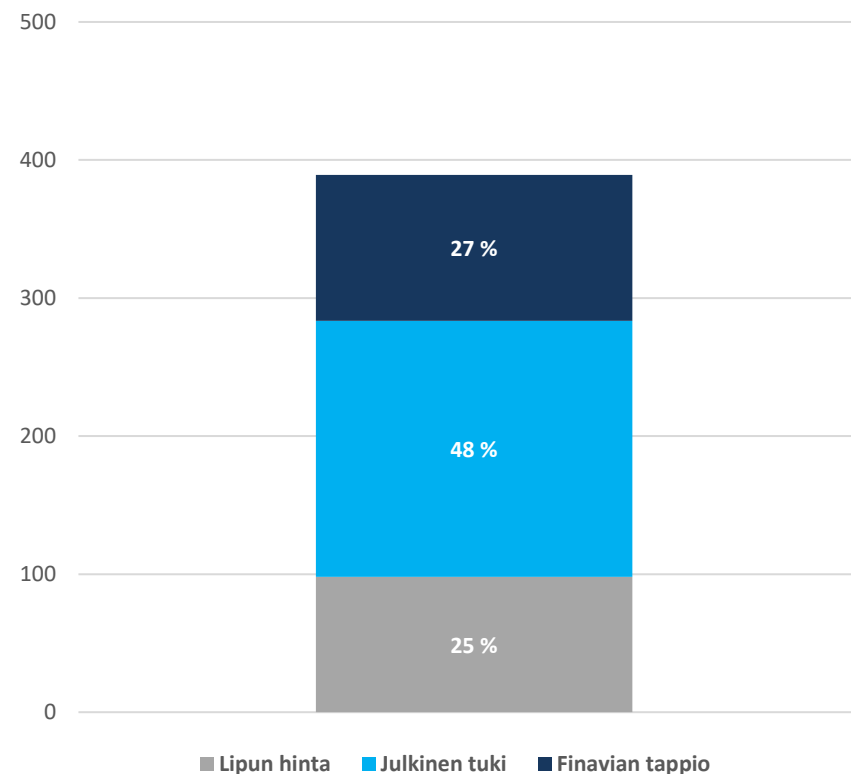

Näköpiirissä ei ole tekijöitä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti laskevaan trendiin

Valtion tukema ostolentoliikenne vähäliikenteisille lentokentille ei edistä Suomen parempaa saavutettavuutta taloudellisesti tai ilmastollisesti kestävällä tavalla

- Tuettua lentoliikennettä (ns. PSO-liikennettä) jatketaan vähintään 03/2026 asti seitsemälle ostoliikennelentoasemalle: Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kemi-Tornio, Kokkola-Pietarsaari, Pori ja Savonlinna
- PSO-liikennettä lennetään erittäin alhaisilla täyttöasteilla
- Matkustaja maksaa PSO-reitillä vain noin neljänneksen matkan kokonaiskustannuksista – lipun hinta vain murto-osa aiheutuvista kustannuksista
- **Tukien ja piilotukien jakautuminen eri kanaviin vaikeuttaa rakenteiden tervehdyttämistä**

Ostoliikenteen
kokonaiskustannus €/matkustaja
H1/2024

Ostoliikennettä lennetään alhaisilla täyttöasteilla, ennen koronaakin näillä reiteillä lentokoneet olivat puolityhjiä

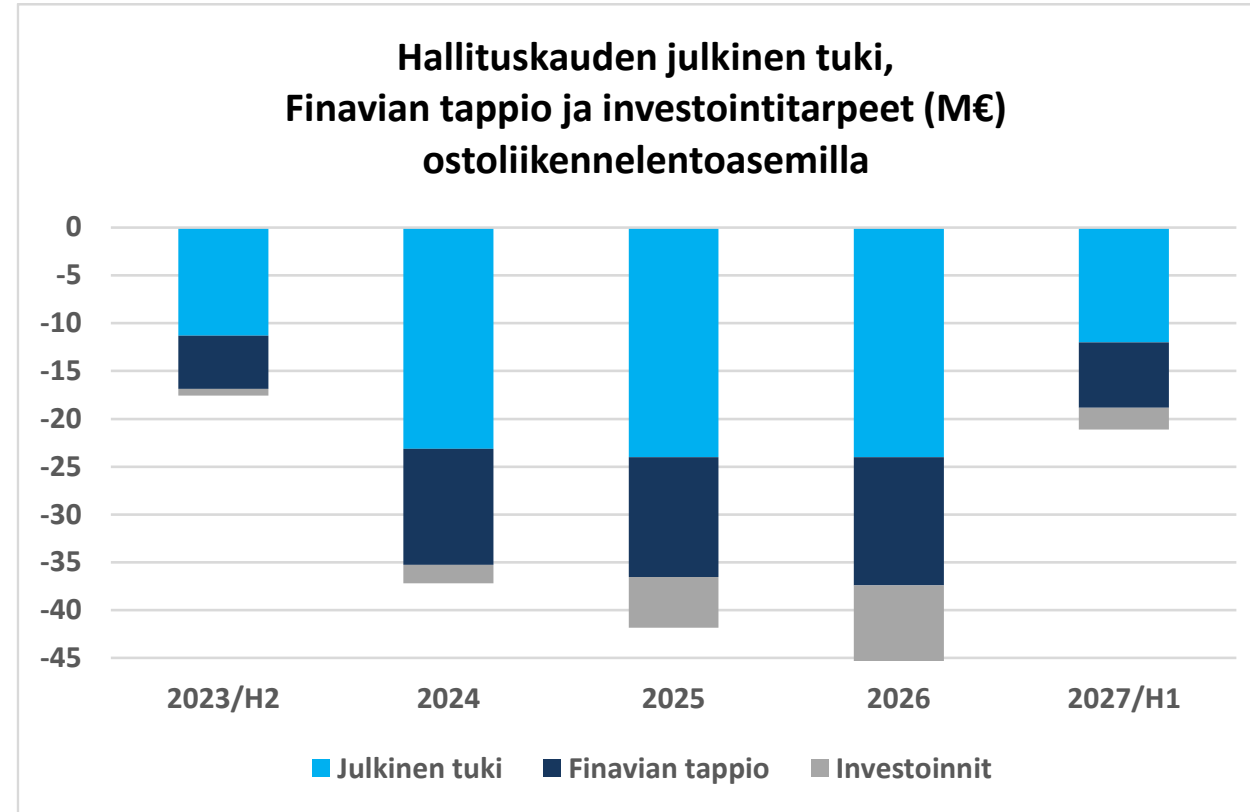
	2019					2022					2023				
	Q1	Q2	Q3	Q4	2019	Q1	Q2	Q3	Q4	2022	Q1	Q2	Q3	Q4	2023
Joensuu	54 %	58 %	60 %	58 %	57 %	18 %	35 %	29 %	43 %	30 %	51 %	64 %	54 %	55 %	56 %
Jyväskylä	41 %	46 %	42 %	32 %	40 %	8 %	12 %	8 %	22 %	13 %	31 %	45 %	32 %	39 %	37 %
Kajaani	54 %	54 %	55 %	48 %	53 %	42 %	54 %	53 %	54 %	50 %	54 %	65 %	54 %	56 %	57 %
Kemi-Tornio	47 %	47 %	47 %	48 %	47 %	18 %	27 %	31 %	37 %	27 %	37 %	45 %	39 %	35 %	39 %
Kokkola-Pietarsaari	33 %	39 %	36 %	37 %	37 %	8 %	14 %	9 %	20 %	12 %	27 %	35 %	29 %	30 %	30 %
Pori			32 %	45 %	39 %	17 %	26 %	23 %	27 %	23 %	34 %	39 %	37 %	49 %	40 %
Savonlinna	24 %	28 %	27 %	26 %	27 %	15 %	22 %	30 %	22 %	24 %	6 %	11 %	19 %	36 %	17 %

Yhteiskunnan kannalta epätarkoituksenmukaisten rakenteiden ylläpito julkisella tuella ei ole järkevää – ostoliikenteen kustannus tällä hallituskaudella on nykymallilla yli 160 M€

Hallituskaudella 2023-2027

- Ostoliikenteen julkinen tuki nykymallilla koko hallituskauden aikana yht. 94 M€
- Finavian tappiot ostoliikennekentillä yht. 50 M€
- Finavian investoinnit ostoliikennekentille yht. 22 M€

→ Yhteensä 166 M€

Ostoliikennelentoasemilla merkittäviä investointitarpeita tulevaisuudessa

Ostoliikennekentät ovat raskaasti tappiollisia vähäisten operaatio- ja matkustajamäärien takia, investointeja pitää kuitenkin tehdä jatkuvasti

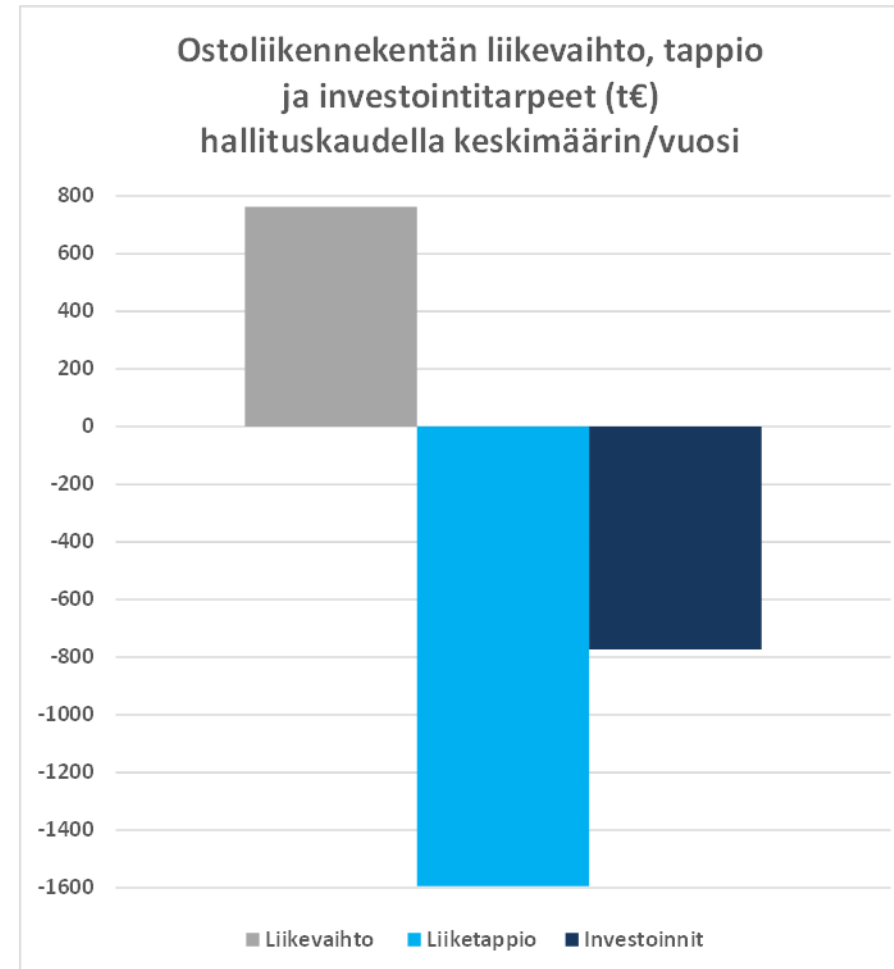
Ostoliikennekentän keskeiset taloudelliset tunnusluvut*:

- Liikevaihto noin 800 t€ vuodessa
- Liiketappio noin 1,6 M€ vuodessa
- Minimi-investoinnit 800 t€ vuodessa

→ Toiminta on raskaasti tappiollista

→ Vähäisistä operaatio- ja matkustajamääristä huolimatta lentoasemaan pitää investoida merkittäviä summia mm. liikennealueisiin, kalustoon ja tiloihin.

* Sotilasilmailu poistettu Jyväskylän lentoaseman luvuista

Lentoasemaverkoston ylläpito vaatii investointeja

Suomen lentoasemaverkosto pääosin rakennettu 1950-luvulla – sillä on kasvavat ylläpito, korjaus- ja investointitarpeet.

Infrastruktuuri
mm. kiitoteiden päällystäminen tai
valojärjestelmät

Vastuullisuus, esim.
energiatehokkaat kiinteistöt tai
vähäpäästöinen kalusto

Kilpailukyvyyn säilyttäminen ja
varautuminen tulevaisuuden
tarpeisiin, esim. eri käyttövoimat tai
sähkölentäminen

Finavian näkökulmat kootusti

1.

Nykyisten ostopalveluliikennelentoasemien ylläpidosta aiheutuu tappiolliselle Finavialle vuosittain 20 milj. euron negatiivinen kassavirta, johon yhtiö tarvitsee tukea.

Mikäli ostoliikennettä jatketaan edelleen, tulee myös kyseisten lentoasemien rahoitukseen tulevaisuudessa varautua.

2.

Alueellinen saavutettavuus tulisi turvata ensisijaisesti matkaketjuin

3.

Lentoasemaverkostoa tulisi kehittää todelliseen kaupalliseen kysyntään perustuen

FINAVIA
FOR SMOOTH TRAVELLING

Kiitos!

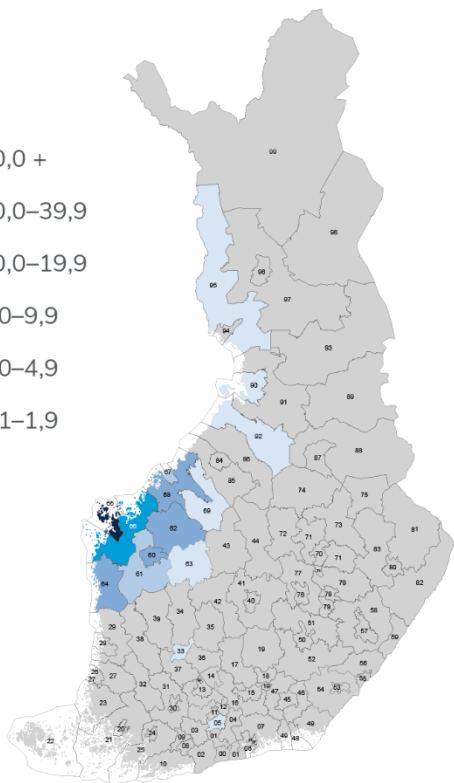
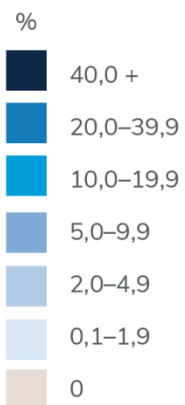

Matkustajamäärät lentoasemittain 2018-2023

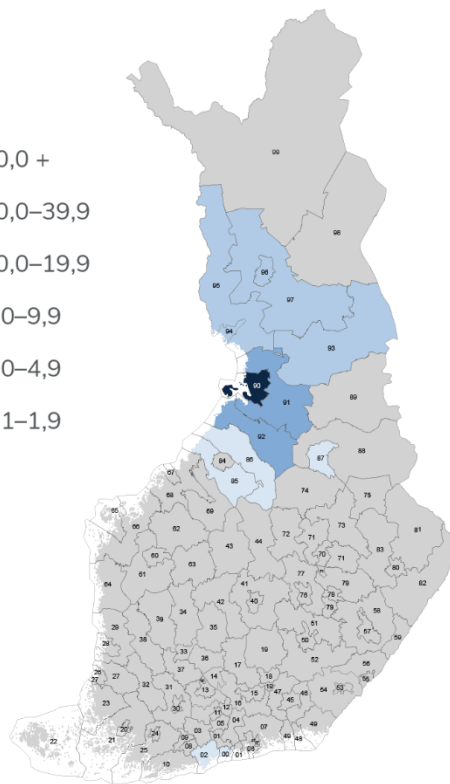
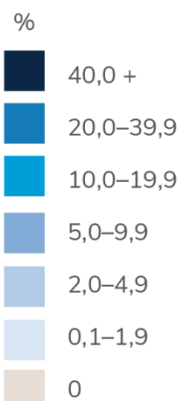
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Helsinki	20 848 749	21 861 082	5 053 206	4 261 535	12 882 861	15 313 355
Rovaniemi	644 144	661 124	268 122	254 890	560 734	735 078
Oulu	1 096 917	1 057 355	312 892	300 390	632 130	554 096
Kittilä	354 561	363 161	206 251	182 487	337 198	374 626
Turku	369 432	452 927	112 585	51 086	133 137	233 043
Ivalo	242 457	239 753	114 922	110 520	197 987	220 718
Tampere-Pirkkala	228 096	222 390	35 950	8 391	168 328	213 699
Vaasa	315 900	303 911	59 712	19 231	113 244	153 781
Kuopio	245 682	243 529	57 599	36 407	126 083	146 847
Kuusamo	113 569	113 993	70 943	74 209	117 104	120 551
Kajaani	88 815	87 307	17 379	17 600	25 400	40 520
Joensuu	121 554	126 613	21 954	9 090	18 755	38 714
Maarianhamina	54 640	51 597	23 962	18 247	26 639	37 518
Kemi-Tornio	66 800	63 579	13 661	16 738	22 501	37 351
Kokkola-Pietarsaari	68 636	56 113	9 168	6 357	17 198	29 272
Jyväskylä	72 083	66 572	10 590	4 592	10 980	23 492
Pori	17 625	14 415	5 314	4 702	11 628	12 077
Savonlinna	10 757	10 495	1 202	560	3 111	2 977
Yhteensä	24 960 417	25 995 916	6 395 412	5 377 032	15 405 018	18 287 715

Lentoasemat palvelevat jo nyt laajoja alueita

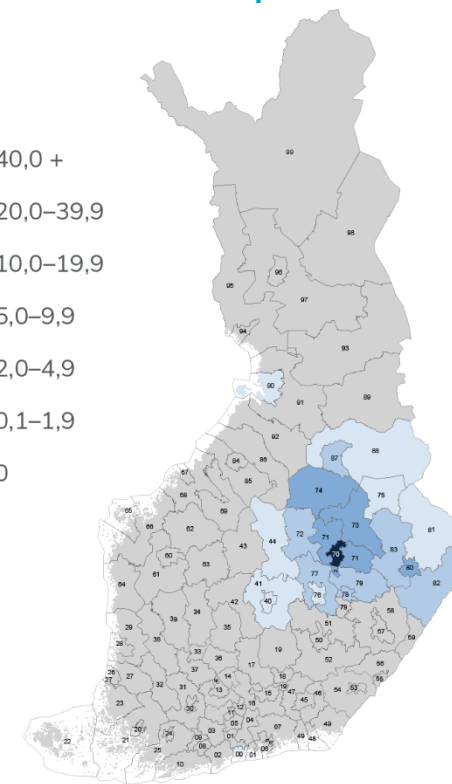
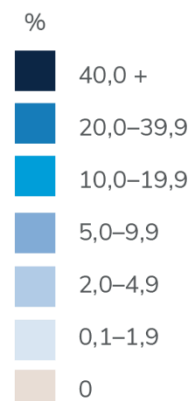
Vaasa

Oulu

Kuopio

FINAVIA

FOR SMOOTH TRAVELLING